Subject:	Marathi
Set Name:	V1_Set04
Code:	108
Exam Date:	17-04-2026
SLOT:	2

Question ID	1118
Question Type	MCQ
Passage	**पुढील परिच्छेद वाचून त्यावर आधारित प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.** कंपनी सरकारचे शिक्षणविषयक धोरण सुरवातीस फार उदार आणि व्यापक होते असे सकृद्दर्शनी वाटते. परंतु एल्फिन्स्टन प्रभृती अधिकाऱ्यांचे खलिते लक्षपूर्वक वाचले आणि विद्याखात्याची वार्षिक प्रतिवृत्ते बारकाईने पाहिली म्हणजे हा भ्रम आपोआप दूर होतो. प्रजेच्या नैतिक आणि भौतिक प्रगतीची जबाबदारी सर्वस्वी सरकारवरच आहे अशा तऱ्हेच्या उच्च व आकर्षक तत्त्वांना त्या वेळच्या सरकारी ठरावातून जरी मान्यता दिलेली असली तरी देखील तत्कालीन अधिकाऱ्यांनी बहुजनसमाजाच्या शिक्षणाकडे जाणूनबुजून दुर्लक्ष केले होते. समाजातील बुद्धिमान व वजनदार वर्गाला सरकारी नोकरीच्या रुपेरी बेडीने जखडून टाकून त्यांच्या मदतीने या देशात आपले आसन स्थिर करण्याचा त्यांचा मनसुबा होता. याच दृष्टीने त्यांनी आपल्या शिक्षणकार्याची रूपरेषा आखली होती. दक्षिणेतील कमिशनर मि. चापलीन यांनी इ. स. १८२१ मध्ये पुणे संस्कृत पाठशाळेची स्थापना केली. त्या वेळी त्यांनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे केलेल्या निवेदनात पाठशाळा स्थापन करण्याचा उद्देश स्पष्ट केला होता. पेशवाईच्या अस्तानंतर ब्राह्मण वर्गाची स्थिती लक्षात घेऊन तेव्हा त्यांनी या वर्गाला आश्रय देऊन इंग्रजी राज्याविषयी त्यांच्या अंतःकरणात निष्ठा उत्पन्न करण्याचा प्रयत्न या उद्देशपत्रिकेद्वारे केला गेला. या पाठशाळेत न्याय, अलंकार, व्याकरण, धर्म, वैद्यक या प्राचीन भारतीय शास्त्राचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था करण्यात आली होती. त्यासाठी सुमारे शंभर विद्यार्थ्यांना दरमहा पाच रुपयेप्रमाणे शिष्यवृत्ती दिली जात असे. इ. स. १८५१ पर्यंत पुण्यातील या एकमेव सरकारी शिक्षणसंस्थेची द्वारे उच्च वर्गीय विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी बंद होती. याच वर्षी संस्कृत पाठशाळा व बुधवार वाड्यातील इंग्रजी शाळा एक करण्यात आली आणि त्यानंतर इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांनाही त्या शाळेत प्रवेश मिळू लागला.
Question	कंपनी सरकारचा कोणाच्या मदतीने आपले आसन स्थिर ठेवण्याचा प्रयत्न होता? 1. संस्कृत पंडित 2. बुद्धिमान व वजनदार वर्ग 3. इंग्रजी अधिकारी 4. अन्य मागास वर्ग
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1119
Question Type	MCQ
Passage	**पुढील परिच्छेद वाचून त्यावर आधारित प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.** कंपनी सरकारचे शिक्षणविषयक धोरण सुरवातीस फार उदार आणि व्यापक होते असे सकृद्दर्शनी वाटते. परंतु एल्फिन्स्टन प्रभृती अधिकाऱ्यांचे खलिते लक्षपूर्वक वाचले आणि विद्याखात्याची वार्षिक प्रतिवृत्ते बारकाईने पाहिली म्हणजे हा भ्रम आपोआप दूर होतो. प्रजेच्या नैतिक आणि भौतिक प्रगतीची जबाबदारी सर्वस्वी सरकारवरच आहे अशा तऱ्हेच्या उच्च व आकर्षक तत्त्वांना त्या वेळच्या सरकारी ठरावातून जरी मान्यता दिलेली असली तरी देखील तत्कालीन अधिकाऱ्यांनी बहुजनसमाजाच्या शिक्षणाकडे जाणूनबुजून दुर्लक्ष केले होते. समाजातील बुद्धिमान व वजनदार वर्गाला सरकारी नोकरीच्या रुपेरी बेडीने जखडून टाकून त्यांच्या मदतीने या देशात आपले आसन स्थिर करण्याचा त्यांचा मनसुबा होता. याच दृष्टीने त्यांनी आपल्या शिक्षणकार्याची रूपरेषा आखली होती. दक्षिणेतील कमिशनर मि. चापलीन यांनी इ. स. १८२१ मध्ये पुणे संस्कृत पाठशाळेची स्थापना केली. त्या वेळी त्यांनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे केलेल्या निवेदनात पाठशाळा स्थापन करण्याचा उद्देश स्पष्ट केला होता. पेशवाईच्या अस्तानंतर ब्राह्मण वर्गाची स्थिती लक्षात घेऊन तेव्हा त्यांनी या वर्गाला आश्रय देऊन इंग्रजी राज्याविषयी त्यांच्या अंतःकरणात निष्ठा उत्पन्न करण्याचा प्रयत्न या उद्देशपत्रिकेद्वारे केला गेला. या पाठशाळेत न्याय, अलंकार, व्याकरण, धर्म, वैद्यक या प्राचीन भारतीय शास्त्राचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था करण्यात आली होती. त्यासाठी सुमारे शंभर विद्यार्थ्यांना दरमहा पाच रुपयेप्रमाणे शिष्यवृत्ती दिली जात असे. इ. स. १८५१ पर्यंत पुण्यातील या एकमेव सरकारी शिक्षणसंस्थेची द्वारे उच्च वर्गीय विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी बंद होती. याच वर्षी संस्कृत पाठशाळा व बुधवार वाड्यातील इंग्रजी शाळा एक करण्यात आली आणि त्यानंतर इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांनाही त्या शाळेत प्रवेश मिळू लागला.
Question	पुणे संस्कृत पाठशाळेची स्थापना कोणी केली? 1. मि. चापलीन

Question	2. मि. एल्फिन्स्टन 3. लॉर्ड मॅकॉले 4. रा. गो. भांडारकर
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1120
Question Type	MCQ
Passage	**पुढील परिच्छेद वाचून त्यावर आधारित प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.** कंपनी सरकारचे शिक्षणविषयक धोरण सुरवातीस फार उदार आणि व्यापक होते असे सकृद्दर्शनी वाटते. परंतु एल्फिन्स्टन प्रभृती अधिकाऱ्यांचे खलिते लक्षपूर्वक वाचले आणि विद्याखात्याची वार्षिक प्रतिवृत्ते बारकाईने पाहिली म्हणजे हा भ्रम आपोआप दूर होतो. प्रजेच्या नैतिक आणि भौतिक प्रगतीची जबाबदारी सर्वस्वी सरकारवरच आहे अशा तऱ्हेच्या उच्च व आकर्षक तत्त्वांना त्या वेळच्या सरकारी ठरावातून जरी मान्यता दिलेली असली तरी देखील तत्कालीन अधिकाऱ्यांनी बहुजनसमाजाच्या शिक्षणाकडे जाणूनबुजून दुर्लक्ष केले होते. समाजातील बुद्धिमान व वजनदार वर्गाला सरकारी नोकरीच्या रुपेरी बेडीने जखडून टाकून त्यांच्या मदतीने या देशात आपले आसन स्थिर करण्याचा त्यांचा मनसुबा होता. याच दृष्टीने त्यांनी आपल्या शिक्षणकार्याची रूपरेषा आखली होती. दक्षिणेतील कमिशनर मि. चापलीन यांनी इ. स. १८२१ मध्ये पुणे संस्कृत पाठशाळेची स्थापना केली. त्या वेळी त्यांनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे केलेल्या निवेदनात पाठशाळा स्थापन करण्याचा उद्देश स्पष्ट केला होता. पेशवाईच्या अस्तानंतर ब्राह्मण वर्गाची स्थिती लक्षात घेऊन तेव्हा त्यांनी या वर्गाला आश्रय देऊन इंग्रजी राज्याविषयी त्यांच्या अंतःकरणात निष्ठा उत्पन्न करण्याचा प्रयत्न या उद्देशपत्रिकेद्वारे केला गेला. या पाठशाळेत न्याय, अलंकार, व्याकरण, धर्म, वैद्यक या प्राचीन भारतीय शास्त्राचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था करण्यात आली होती. त्यासाठी सुमारे शंभर विद्यार्थ्यांना दरमहा पाच रुपयेप्रमाणे शिष्यवृत्ती दिली जात असे. इ. स. १८५१ पर्यंत पुण्यातील या एकमेव सरकारी शिक्षणसंस्थेची द्वारे उच्च वर्गीय विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी बंद होती. याच वर्षी संस्कृत पाठशाळा व बुधवार वाड्यातील इंग्रजी शाळा एक करण्यात आली आणि त्यानंतर इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांनाही त्या शाळेत प्रवेश मिळू लागला.
Question	पुणे संस्कृत पाठशाळेत कोणत्या भारतीय शास्त्राचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था केली नव्हती? 1. न्याय 2. अलंकार 3. व्याकरण 4. नृत्य
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1121
Question Type	MCQ
Passage	**पुढील परिच्छेद वाचून त्यावर आधारित प्रश्नांची योग्य उत्तरे द्या.** कंपनी सरकारचे शिक्षणविषयक धोरण सुरवातीस फार उदार आणि व्यापक होते असे सकृद्दर्शनी वाटते. परंतु एल्फिन्स्टन प्रभृती अधिकाऱ्यांचे खलिते लक्षपूर्वक वाचले आणि विद्याखात्याची वार्षिक प्रतिवृत्ते बारकाईने पाहिली म्हणजे हा भ्रम आपोआप दूर होतो. प्रजेच्या नैतिक आणि भौतिक प्रगतीची जबाबदारी सर्वस्वी सरकारवरच आहे अशा तऱ्हेच्या उच्च व आकर्षक तत्त्वांना त्या वेळच्या सरकारी ठरावातून जरी मान्यता दिलेली असली तरी देखील तत्कालीन अधिकाऱ्यांनी बहुजनसमाजाच्या शिक्षणाकडे जाणूनबुजून दुर्लक्ष केले होते. समाजातील बुद्धिमान व वजनदार वर्गाला सरकारी नोकरीच्या रुपेरी बेडीने जखडून टाकून त्यांच्या मदतीने या देशात आपले आसन स्थिर करण्याचा त्यांचा मनसुबा होता. याच दृष्टीने त्यांनी आपल्या शिक्षणकार्याची रूपरेषा आखली होती. दक्षिणेतील कमिशनर मि. चापलीन यांनी इ. स. १८२१ मध्ये पुणे संस्कृत पाठशाळेची स्थापना केली. त्या वेळी त्यांनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे केलेल्या निवेदनात पाठशाळा स्थापन करण्याचा उद्देश स्पष्ट केला होता. पेशवाईच्या अस्तानंतर ब्राह्मण वर्गाची स्थिती लक्षात घेऊन तेव्हा त्यांनी या वर्गाला आश्रय देऊन इंग्रजी राज्याविषयी त्यांच्या अंतःकरणात निष्ठा उत्पन्न करण्याचा प्रयत्न या उद्देशपत्रिकेद्वारे केला गेला. या पाठशाळेत न्याय, अलंकार, व्याकरण, धर्म, वैद्यक या प्राचीन भारतीय शास्त्राचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था करण्यात आली होती. त्यासाठी सुमारे शंभर विद्यार्थ्यांना दरमहा पाच रुपयेप्रमाणे शिष्यवृत्ती दिली जात असे. इ. स. १८५१ पर्यंत पुण्यातील या एकमेव सरकारी शिक्षणसंस्थेची द्वारे उच्च वर्गीय विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी बंद होती. याच वर्षी संस्कृत पाठशाळा व बुधवार वाड्यातील इंग्रजी शाळा एक करण्यात आली आणि त्यानंतर इतर जातीच्या विद्यार्थ्यांनाही त्या शाळेत प्रवेश मिळू लागला.

Question	उताऱ्यात 'शेवट' शब्दासाठी कोणता समानार्थी शब्द आलेला आहे? 1. लोप 2. अंतर्धान 3. उदय 4. अस्त
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1123
Question Type	MCQ
Question	पुढील शब्दसमूह योग्य क्रमाने लावून, अर्थपूर्ण वाक्य तयार होईल असा पर्याय निवडा. A. समीरचा स्वभाव चांगलाच B. कायमच्या बदल्यांमुळे C. बारा गावचे पाणी पिऊन D. सरकारी नोकरीतील E. बनेल झाला होता खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. 1. E, D, B, C, A 2. D, B, C, A, E 3. A, B, E, D, C 4. D, E, A, C, B
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1125
Question Type	MCQ
Question	पुढील शब्दसमूह योग्य क्रमाने लावून अर्थपूर्ण वाक्य तयार होईल असा पर्याय निवडा. A. रामभाऊचा धाकटा B. पाठविणार आहेत C. मुलगा फार हुशार D. आहे म्हणून ते E. त्याला अमेरिकेला खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. 1. A, B, C, D, E 2. B, A, D, C, E 3. A, C, D, E, B 4. E, A, C, B, D
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1127
Question Type	MCQ
	पुढील शब्द योग्य क्रमाने लावून अर्थपूर्ण म्हण तयार होईल असा पर्याय निवडा.

Question	A. आणि B. घेणे C. देणे D. कुसळाचे E. मुसळाचे खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा. 1. C, E, A, B, D 2. C, D, A, B, E 3. D, E, C, B, A 4. B, A, D, C, E
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1129
Question Type	MCQ
Question	पुढील शब्द योग्य क्रमाने लावून अर्थपूर्ण म्हण तयार होईल असा पर्याय निवडा. A. धरील B. खीर C. तो D. धीर E. खाईल खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा. 1. B, A, C, D, E 2. C, E, D, B, A 3. A, C, E, B, D 4. D, A, C, B, E
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1130
Question Type	MCQ
Question	पुढील शब्दसमूह योग्य क्रमाने लावून अर्थपूर्ण वाक्य तयार होईल असा पर्याय निवडा. A. राहिला तरी त्याच्यावर B. काही काळ जरी C. वाईट माणसाच्या संगतीने D. शिंतोडे उडतातच E. सज्जन माणूस खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा. 1. C, E, B, A, D 2. C, D, E, B, A 3. D, E, C, B, A 4. A, B, E, C, D
Options	
A	1
B	2

C	3
D	4

Question ID	1132
Question Type	MCQ

Question

संख्याविशेषणाचे उपप्रकार व त्याची उदाहरणे यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I		**यादी-II**	
A.	गणनावाचक संख्याविशेषण	I.	दसपट रुपये
B.	क्रमवाचक संख्याविशेषण	II.	काही पक्षी
C.	आवृत्तिवाचक संख्याविशेषण	III.	साठ कला
D.	अनिश्चित संख्याविशेषण	IV.	पाचवी गल्ली

खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-III, B-IV, C-I, D-II
4. A-IV, B-I, C-II, D-III

Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1135
Question Type	MCQ

Question

वाक्याचे प्रकार आणि त्यांची उदाहरणे यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I		**यादी-II**	
A.	आज्ञार्थी वाक्य	I.	मला हे काम जमणार नाही.
B.	संकेतार्थी वाक्य	II.	तिकडे कोण आहे?
C.	प्रश्नार्थी वाक्य	III.	उद्या सुट्टी मिळाली तर मी येईन.
D.	नकारार्थी वाक्य	IV.	देवा, सर्वांना चांगली बुद्धी दे.

खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.

1. A-I, B-III, C-II, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-III, B-IV, C-I, D-II
4. A-II, B-I, C-III, D-IV

Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1137
Question Type	MCQ

Question

पुढील वर्षांची संख्या आणि त्यांचा केला जाणारा उल्लेख यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.

यादी-I		**यादी-II**	
A.	२५ वर्षे	I.	हीरक महोत्सव
B.	५० वर्षे	II.	रौप्य महोत्सव
C.	६० वर्षे	III.	स्वर्ण महोत्सव
D.	७५ वर्षे	IV.	अमृत महोत्सव

Choose the **correct** answer from the options given below:

1. A-II, B-III, C-I, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-I, B-II, C-III, D-IV
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1144
Question Type	MCQ

Question

पुढील साहित्यिक व त्यांच्या साहित्यकृती यांच्या जोड्या लावा.

	यादी-I		**यादी-II**
A.	नारायण सुर्वे	I.	उपरा
B.	नामदेव ढसाळ	II.	बलुतं
C.	दया पवार	III.	गोलपीठा
D.	लक्ष्मण माने	IV.	माझे विद्यापीठ

खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-IV, B-III, C-I, D-II
4. A-III, B-IV, C-II, D-I

Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1146
Question Type	MCQ

Question

पुढील समानार्थी म्हणींच्या योग्य जोड्या जुळवा.

	यादी-I		**यादी-II**
A.	आयत्या बिळावर नागोबा	I.	आधी पोटोबा मग विठोबा
B.	आधी शिदोरी मग जेजुरी	II.	आयत्या पिठावर रेघोट्या
C.	कामापुरता मामा	III.	शेरास सव्वाशेर
D.	ठकास महाठक	IV.	ताकापुरती आजीबाई

खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-II, B-III, C-IV, D-I
3. A-II, B-I, C-IV, D-III
4. A-I, B-II, C-IV, D-III

Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1148
Question Type	MCQ

खालील पर्यायांतून समर्पक भाव दर्शविणारा शब्द निवडा.

Question	जशी 'उत्कट भक्ती' तशी 'प्रयत्नांची -------' 1. उधळण 2. पराकाष्ठा 3. विटंबना 4. सुगरण
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1150
Question Type	MCQ
Question	जशी 'पानांची - सळसळ' तशी 'चिमणीची --------' रिकाम्या जागी योग्य ध्वनिदर्शक शब्द भरा. 1. कुहूकुहू 2. गर्जना 3. चिवचिव 4. भुणभुण
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1153
Question Type	MCQ
Question	दिलेल्या पर्यायांतून लेखननियमांनुसार अचूक शब्द ओळखा. 1. अडकित्ता 2. आडकित्ता 3. अडकीत्ता 4. आडकिता
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1155
Question Type	MCQ
Question	दिलेल्या पर्यायांतून लेखननियमांनुसार अचूक शब्द ओळखा. 1. अयुर्विमा 2. आर्युविमा 3. आयुर्विमा 4. आयुर्वीमा
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1157
Question Type	MCQ
Question	दिलेल्या पर्यायांतून लेखननियमांनुसार अचूक शब्द ओळखा. 1. पूनर्विवाह 2. पुनर्विवाह 3. पुनर्वीवाह 4. पुर्नविवाह
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1158
Question Type	MCQ
Question	'सहोदर' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द सांगा. 1. असहकार 2. सख्खा 3. सावत्र 4. विरोधक
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1159
Question Type	MCQ
Question	'सम' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द ओळखा. 1. सारखा 2. जुळा 3. विषम 4. विकृत
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1162
Question Type	MCQ
Question	पुढीलपैकी 'घर' या शब्दाचे समानार्थी शब्द ओळखून योग्य पर्याय निवडा. A. सदन B. ग्रह C. आलय D. कोट E. निलय खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा. 1. केवळ A, B 2. केवळ A, C, E 3. केवळ C, D, E

	4. केवळ B, D
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4

Question ID	1164
Question Type	MCQ
Question	पुढीलपैकी 'वदन' या शब्दाचे समानार्थी शब्द ओळखून योग्य पर्याय निवडा. A. तोंड B. तन C. मदन D. वंदन E. आनन खालील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा. 1. केवळ A, B, C 2. केवळ B, C, D 3. केवळ A, C 4. केवळ A, E
Options	
A	1
B	2
C	3
D	4